

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/125/2013
Identifikačné číslo spisu:	3611206614
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3611206614.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa F., bývajúceho v O., A., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Ivetou Ďurčatovou, advokátkou so sídlom v Martine, Kollárova 35, proti odporkyni O., rodenej O., bývajúcej v A., o uloženie povinnosti platiť príspevok na výživu rozvedeného manžela, ktorá vec bola vedená na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 11 P 64/2012, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. februára 2013 sp. zn. 19 CoP 5/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 20. novembra 2012 č.k. 11 P 64/2012-119 zamietol návrh navrhovateľa, aby súd uložil odporkyni, jeho bývalej manželke povinnosť platiť mu príspevok na výživu podľa § 72 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). Odporkyni nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil výsledkami vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že v prípade navrhovateľa nie sú dané predpoklady pre priznanie žiadaného príspevku. Dospel k záveru, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd vyhovel návrhu, keďže navrhovateľ svoje príjmy po rozvoze manželstva účastníkov „minul a nezabezpečil svoju výživu“. Naostatok, odporkyňa vzhľadom na jej majetkové pomery by nebola ani schopná prispievať na výživu navrhovateľa.

Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. februára 2013 sp. zn. 19 CoP 5/2013 rozhodol o odvolaní navrhovateľa tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odporkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že priznanie príspevku na výživu navrhovateľa by bolo v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 Zákona o rodine). Navrhovateľ si svoju nepriaznivú situáciu privodil sám.

Proti rozsudku odvolacieho súdu navrhovateľ podal dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho opravného prostriedku vyvodil z ustanovenia § 237 písm. f/ zákona č. 99/19063 Zb., Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) tvrdiac, že postupom a rozhodnutím súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. V odôvodnení dovolania, rovnako ako v odvolaní, zhrnul dôvody rozhodnutí súdov a citoval ustanovenia § 9 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 34 ods. 13 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách nezamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 34 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Tvrdí, že súdy sa nezaoberali s jeho námietkou, že aj keby splnil svoje odvodové povinnosti, nárok na nemocenské by mu v apríli 2012 aj tak zanikol. V odôvodnení rozsudkov súdov tak absentuje dostatočné a presvedčivé odôvodnenie ich záverov. Poukázal na svoje nepriaznivé majetkové pomery a zdravotný stav, ktorý mu neumožňuje dosiahnuť príjem z pracovnej činnosti. Keďže jeho príjmy po rozvoze nedosahovali ani úroveň minimálnej mzdy, nie je mu zrejmé, ako mal podľa súdov tieto príjmy „regulovať“. Podľa navrhovateľa, ak ani jeho pomery (takmer dvojročná práceneschopnosť a nemajetnosť) neodôvodňujú priznanie príspevku na jeho výživu podľa § 72 ods. 1 Zákona o rodine, tak potom „je len ťažko možné predstaviť, kedy by bolo možné toto zákonné ustanovenie uplatniť v praxi“.

Odporkyňa sa k dovolaniu navrhovateľa, ktoré jej bolo doručené 19. apríla 2013, nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Osobitne je ale potrebné poukázať na § 238 ods. 4 O.s.p., v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V predmetnom konaní išlo o príspevok na výživu rozvedeného manžela. Právna úprava tohto príspevku je obsiahnutá v ustanoveniach § 72 a § 73 Zákona o rodine. To znamená, že prejednávanej veci bola taká vec upravená Zákonom o rodine, v prípade ktorej nešlo o žiadnu z výnimiek uvedených v § 238 ods. 4 O.s.p. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v dôsledku toho vykazuje znaky rozsudku, v prípade ktorého je procesná prípustnosť dovolania vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 Os.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi

konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba uviesť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný, preto ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie neprípustné. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nezakladá samo tvrdenie účastníka o existencii niektorej z uvedených procesných vád, ale zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

Navrhovateľ v dovolaní vytýka súdom, že v odôvodnení ich rozsudkov absentuje dostatočné a presvedčivé odôvodnenie ich záverov a že sa riadne nevyrovnali s jeho námietkou, že aj keby splnil svoje odvodové povinnosti, nárok na nemocenské by mu v apríli 2012 aj tak zanikol, ktoré nedostatky zakladajú prípustnosť a odôvodnenosť jeho dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Úvodom treba pripomenúť, že podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv navrhovateľa.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvého stupňa primerane vysvetlil, z akých úvah vychádzal pri závere, že v prípade navrhovateľa nie sú dané predpoklady pre priznanie ním žiadaného príspevku a z akých dôvodov dospel k záveru, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd vyhovel jeho návrhu (keďže navrhovateľ svoje príjmy po rozvoze manželstva účastníkov „minul a nezabezpečil svoju výživu“) a že by vzhľadom na jej majetkové pomery odporkyňa by nebola ani schopná prispievať na výživu navrhovateľa. Odvolací súd sa stotožnil s uvedenými závermi súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti jeho dôvodov v dôvodoch svojho rozhodnutie uviedol ďalšie dôvody.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov netrpia nedostatkom riadneho odôvodnenia, ktoré by malo za následok vznik vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Z odôvodnenia dovolania navrhovateľa vyplýva, že z určujúceho - obsahového - hľadiska (§ 41 ods. 2

O.s.p.) ani nejde z jeho strany o námietku vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú navrhovateľ uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia vecí), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Do kategórie vád pri právnom posúdení veci patrí aj námietka navrhovateľa, že súdy neprihliadli na úpravu v zákone č. 461/2003 Z.z. o sociálnom zabezpečení, podľa ktorej by mu nárok na nemocenské aj tak zanikol.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby boli tvrdenia navrhovateľa o existencii tohto dovolacieho dôvodu opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné; to však v prejednávanej veci nie je.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočností, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok navrhovateľa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.